ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปริมาณไอโอคีนของเกลือบริโภคที่ใช้ในครัวเรือน ตำบลอินทขิล

อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายอัตทวิชญ์ เวียงหล้า

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (โภชนศาสตร์ศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.ศักดา พรึงลำภู อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พญ.ลักขณา ไทยเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปริมาณ ใอโอดีนของเกลือบริโภคที่ใช้ในครัวเรือน ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณ ใอโอดีนของเกลือบริโภคที่ใช้ในครัวเรือน สุ่มเก็บตัวอย่าง เกลือบริโภคจากครัวเรือนโดยสุ่มแบบมีระบบ จำนวน 357 ตัวอย่าง ระหว่าง เดือนมีนาคม ถึง เดือน เมษายน พ.ศ. 2554 และวิเคราะห์ปริมาณ ใอโอดีนในเกลือโดยวิธี Colorimetry โดยใช้เครื่อง Microplate reader และใช้แบบบันทึกประกอบการเก็บตัวอย่างเกลือ

ผลการศึกษาพบว่า เกลือบริโภคจากครัวเรือน มีตราสินค้าร้อยละ 92.20 มีปีที่ผลิต ร้อยละ 29.10 เป็นเกลือชนิคป่น ร้อยละ 85.40 ครัวเรือนซื้อเกลือบริโภคจากร้านค้าในหมู่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 94.40 เก็บเกลือบริโภคที่ใช้ในครัวเรือนที่ตำแหน่งชั้นวางเครื่องปรุงมากที่สุด ร้อยละ 97.20 โดยเก็บใส่ในถุงพลาสติกเปิดปากถุงมากที่สุด ร้อยละ 51.80 การบริโภคเกลือในครัวเรือนมี ค่ามัธยฐานอย่างน้อยเท่ากับ 0.74 (0.08-5.71) กรัมต่อคนต่อวัน ครัวเรือนได้รับไอโอคีนโดยมีค่า มัธยฐานอย่างน้อยเท่ากับ 29.79 (0.00-515.00) ไมโครกรัมต่อคนต่อวัน ซึ่งได้รับไอโอคีนต่ำกว่า ความต้องการสำหรับบุคคลทั่วไป ความครอบคลุมของการใช้เกลือบริโภคที่ได้มาตรฐาน (ปริมาณไอโอคีนในเกลือบริโภค $\geq$ 30 ppm) มีค่าร้อยละ 78.20 ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดขององค์การ อนามัยโลกที่ร้อยละ 90.00 และพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณไอโอคีนของเกลือบริโภค ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน คือ การไม่มีตราสินค้า (PR = 6.22; 4.78-8.08) ไม่มีปีที่ผลิต (PR = 28.32; 3.99-200.81) เกลือชนิคเม็ด (PR = 9.91; 6.96-14.10)

Independent Study Title Iodine Content in Edible Salt Using in Households of Inthakhin

Sub-district, Mae Taeng District, Chiang Mai Province

Author Mr. Attawit Wiengla

Degree Master of Science (Nutrition Education)

Independent Study Advisory Committee

Lect. Dr. Sakda Pruenglampoo Advisor

Assoc. Prof. Dr. Lakkana Thaikruea, M.D. Co- advisor

ABSTRACT

This cross-sectional study aimed to analyze iodine contents in edible salt using in the households of Inthakin sub-disdrict, Mae Taeng district, Chiang Mai Province. The factors associated with iodine contents in edible salt using in the household were also studied. There were 357 salt samples, collected from households by systematic random sampling during March and April 2011. Iodine contents in salt samples were determined by colorimetry and measured by microplate reader. Salt sample record forms were also collected.

It was found that 92.20% of salt samples had manufacturer labels while 29.10% showed manufacturing year. The salt samples of 85.40% were fine salt. 94.40% of households bought salt from the shop within the village. 97.20% of salt samples were placed on the seasonings shelves and 51.80% of them kept in opened plastic bags. The median of salt consumption in the household was at least 0.74 (0.08-5.71) g/person/day. The residents of the households consumed iodine from salt in the median of at least 29.79 (0.00-515.00) mcg/person/day, which was lower than the requirement in general population. The coverage of using qualified salt (salt sample which had iodine content of $\geq$ 30 ppm) was 78.20%, which was lower than that of WHO recommendation (90.00%). The factors correlated with lower standard iodine contents in salt samples were no manufacturer label (PR = 6.22; 4.78-8.08), no manufacturing year (PR = 28.32; 3.99-200.81) and coarse salt (PR = 9.91; 6.96-14.10).